

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. D. BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM.

LÄSÅRET 1882—1883.

1. Några ord om sjelfverksamhet.
 2. Årsredogörelse.
-

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET, 1883.

F. D. BESKOWSKA SKOLAN

I

STOCKHOLM.

LÄSÅRET 1882—1883.

1. Några ord om sjelfverksamhet.
2. Årsredogörelse.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS NYA TRYCKERI-AKTIEBOLAGET, 1883.

F. d. Beskowska skolan

består af

1. *En förberedande afdelning*, med tre klasser, för gossar från 6 till 9 år. I lägsta klassen mottagas nybörjare.
 2. *Mellanskolan*, med sex klasser, för gossar från 9 till 15 år. För inträde i mellanskolans lägsta klass fordras inga kunskaper i främmande språk.
 3. *Gymnasialafdelningen*, med två klasser (tvååriga); åldern 15 till 19 år. Vid slutet af hvarje vårtermin anställles vid läroverket mogenhetsexamen med sista årsafdelningens lärjungar.
-

Några ord om sjelfverksamhet.

Sjelfverksamhet är ett ord, som man ofta påträffar såväl i tal som skrift, då fråga är om uppfostran och om skolor. Bland de anmärkningar, som med större eller mindre skäl riktas mot uppfostringsanstalter, mot skollagar och dessas tillämpande, påträffar man ofta denna: Ungdomen hålles icke till sjelfverksamhet, den får icke i skolan lära sig att arbeta sjelfständigt och på egen hand. Är nu detta sant, felet må ligga hos skolan eller annorstädes, så måste ock närmaste följden häraf blifva, att då ynglingen efter slutad skolkurs träder ut i den stora skolan, i livvets skola, han skall känna sig vandra med osäkra och vacklande steg. Det skall visa sig, att han icke är derför så förberedd som han borde vara.

Då vi säga förberedd, fästa vi oss icke blott, ja icke ens i första rummet, vid det mått af faktiskt vetande han inhämtat under sin skoltid, hvilket finner sitt uttryck i de mer eller mindre vackra betyg han vid utträdet ur skolan erhållit, utan hufvudfrågan synes oss vara, huruvida han efter skoltidens slut kan undvara den hjälp, som han dittills varit van att hafva, han må sedan fortsätta studiebanan eller vända sig åt annan verksamhet. Ty uppfostrans och skolarbetets mål bör lika litet vara att endast förbereda till det ena eller andra högre läroverket — universitet, teknisk högskola, m. m. — som att förbereda till något visst yrke, utan bör hufvudmålet vara dels att bibringa lärjungen det mått af vetande, som i allmänhet fordras af hvarje bildad ung man, och som gagnar honom, hvilken än hans lefnadsbana må bli; dels att härunder utveckla hans själsförmögenheter och de anlag, som i rikare eller knappare mått äro hvarje människobarn beskärda, hvilket ju icke kan ske annorlunda än under och samtidigt med inhämtande af kunskaper, samt att under sysselsättningen härmed lära barnet och ynglingen att arbeta. Dessa tre: förvärfvande af vetande, själsförmögenheternas utvecklande och lärande af sjelfständigt arbete måste följas åt och gå hand i hand.

Man vill nu gerna i alt för hög grad göra det första till hufvudsak med förbiseende af de båda senare momenten, vid hvilka man långt ifrån alltid fäster tillbörlig vikt och uppmärksamhet; man

frestas så lätt att låta medlet blifva uteslutande mål. Gör man detta, så anse vi för vår del hela uppfostran och skolarbetet vara i väsentlig mån förfelade. De båda senare momenten äro fullt ut lika viktiga som det första och böra i lika hög grad påkalla lärarens och uppfostrarens allvarliga uppmärksamhet.

Vill man riktigt tänka efter, så skall man ock finna, att verkliga och fruktbärande kunskaper icke kunna vinnas utan allvarligt arbete och själsförmögenheternas samtidiga utveckling, lika litet som ett redbart och ärligt arbete kan göras, utan att det har inflytande på den andliga utvecklingen eller under någon form ökar kunskapsmättet. Det är just under och genom det egna arbetet med en sak, som eftertanken skärpes och omdömesförmågan utvecklas samt hela ens andliga meniska, så att säga, tar ett steg framåt. Det, som jag under ett sådant arbete lärt mig och inhämtat, blir tillika min egen tillhörighet, min inre egendom; det deremot, som andra bibringa mig, utan att jag själf gör annat än passivt tar emot, det kan aldrig bli fullt mitt eget, det liknar mera ett lån, som förr eller senare skall lemnas tillbaka. Sådana kunskaper äro för min bildning och min utveckling af lika underordnad vikt.

Frågar man sig nu, hvad som i detta hänseende bör göras för att vinna ett godt resultat, och hvad som bör undvikas för att icke motverka ett sådant, så är svaret derpå ingalunda lätt. Det är svårt att föreskrifva hvad som bör göras och icke göras, än svårare är kanske tillämpningen. Vi vilja dock försöka att göra några antydingar.

Först och främst fordras samarbete mellan hem och skola. Visserligen har hemmet och skolan hvar och en sin särskilda bestämmelse vid uppfostran; men dessa äro dock af den art, att de mycket nära beröra och ingå i hvarandra. Att därför på förhand bestämma, att skolan skall göra ett och hemmet ett annat, låter sig icke göra; den som vill göra försöket och hålla fast vid en sådan grundsats, skall snart af resultatet bringas på andra tankar.

Det arbete, som fordras för inhämtandet af de kunskaper, som man anser att ett barn bör och kan förvärfva under skoltiden, denna må vara längre eller kortare, bör förläggas dels till hemmet, dels, och till största delen, till skolan. Visserligen hafva försök gjorts att förlägga allt detta arbete till skolan, men dessa hafva måst öfvergifvas såsom varande opraktiska.

Skulle vi nu försöka angifva, i hvilket afseende vi anse hemmet böra medverka vid detta arbete, så vore det i korthet följande: hemmet bör se till, att barnet arbetar, och att det arbetar *ordentligt*; det bör *kontrollera* dess arbete och arbetssätt, men endast vid verkligt behof gifva barnet direkt hjälp. -- Nu händer det, att hemmet

härvid gör för litet, men det händer kanske lika ofta, att det gör för mycket. För litet gör det i vår tanke, om det icke gör sig under rättadt om *hvad* barnet har att göra i hemmet, och icke tillser, att det, helst på bestämd timme, går till sitt arbete; vidare bör det, utan att onödigtvis ingripa deri, dock se till, *huru* barnet arbetar, uppmana det att göra bättre (t. ex. skriftliga arbeten), om man finner, att det visar böjelse för oordentlighet, samt i allmänhet intressera sig för dess arbete och för det sätt, hvarpå det göres. Detta är kanske bästa sättet att få barnet sjelft intresserad derför. Härvid är det dock af hög vikt, att man icke genom ständiga påminnelser dels trötta och ingifver håglöshet, dels vänjer barnet att lita på dessa påminnelser, så att det omsider kommer till den öfvertygelsen, att alt är väl bestämdt, då inga anmärkningar afhöras. Men att i hemmet genast från början ingifva barnet goda vanor med afseende på arbetstider och ordning i allmänhet är en sak af icke underordnad vikt, och har det väl kommit in i en god vana, blir besväret med denna tillsyn sedan icke särdeles stort. Under ett sådant intresserad deltagande i barnets arbete kan man äfven ofta vara det till hjälp med afseende på *sjelfva sättet att arbeta*. Så till exempel använda barn ofta mycket längre tid på ett arbete, än som är behöfligt och nyttigt; och det icke sällan derför att de hafva vant sig vid ett tanklöst och mekaniskt inpluggande i stället för ett eftertänksamt och förståndigt inlärande. Läraren har ofta svårt att iakttaga och afhjälpa detta; ett godt råd i hemmet kan inbespara många timmars arbete.

Vi sade ock, att hemmen ofta göra mer än som är nyttigt, och utgå då från den grundsatsen, att den hjälp, som gifves utan att vara behöflig, skadar mera än den gagnar. Ty, såsom redan är nämndt, det på detta sätt inhämtade glömmes lätt, det har icke, eller åtminstone föga, bidragit till utveckling af den lärandes själsförmögenheter, och han får på detta sätt icke lära sig att arbeta. Vi anse derför, att föräldrar icke böra, låt vara i bästa välmening, gifva eller skaffa hjälp åt sina barn, utan att först öfvertyga sig om nödvändigheten deraf. Fall gifvas helt visst mången gång, då det är både behöfligt och nödvändigt. Att bedöma denna nödvändighet är svårt för skolan ensam och för hemmet ensamt; skola och hem böra derföre rådföra sig med hvarandra derom, såsom ju ock ofta sker.

Man hör ofta vid tal härom anföras, att man önskar blott till en tid, i skolans första klasser, låta en lärare hjälpa; men man betänker icke, att hjälpen ofta alt för länge blir nödvändig, om man en gång börjat dermed. Sant är visserligen, att gossen år efter år utvecklas, men faktiskt lär väl ock vara, att fordringarna komma att med åren ökas i samma förhållande. Alldeles förkastlig anse vi denna åtgärd

vara, om hjälp anskaffas för att bespara en gosse besvär, och man sålunda, så att säga, sätter en annan i hans ställe, eller för att undandraga honom de obehagliga följderna af oordentlighet och lätja. Gör han sig skyldig till försumlighet, så är det naturligen han sjelf, som bör bära följderna deraf. Och en obestriddig sanning torde det väl vara, att intet bättre och naturligare sätt att straffa ett barn gifves, än att låta det sjelft få vidkännas följderna af sitt fel eller sin försumlighet, samt sålunda låta just dessa följder straffa detsamma. Vill ett barn nödvändigt vidröra det glödande kolet, så hjälper det icke att gång på gång påpeka och förklara den sveda, som deraf blir en följd; men har det en gång bränt sig på detsamma, så aktar det sig en annan gång.

Vi hafva stundom gjort den iakttagelsen, att försumlige eller mindre flitige lärjungar taga skolarbetet altför lätt under större delen af läsåret, i förhoppning att ett större mått af flit mot slutet af vårterminen skall vara tillräckligt för återtagande af det försummade. Misslyckas detta, så skulle vi för vår del tillråda, att lärjungen äfven i detta fall sjelf får bära följderna af sin försummelse och antingen sjelf underkasta sig ett strängare arbete under ferierna eller ock förblifva qvarsittande i klassen ännu ett år, hellre än att en annan tillkallad arbetskraft skulle hjälpa honom med att öfvertaga en del af det arbete, han sjelf undandragit sig. För att icke missförstås tillägga vi, att förhållandet blir ett helt annat, om bristande förmåga, klen helsa eller andra oförvållade omständigheter hindra en lärjunge att på ett tillfredsställande sätt följa undervisningen.

För att hemmet skall med fördel kunna i här uttalad riktning verka för ungdomens uppfostran och befordra sjelfverksamhet hos densamma, fordras dock vissa förutsättningar hos *skolorna* och i dessas arbetssätt.

Det som gifves barnet till inlärande bör afpassas efter dess redan förvärfvade kunskaper och utveckling, så att intet förelägges detsamma, som är omöjligt eller altför svårt för det att inhämta. Begär man af barnet för mycket eller sådant, som det finner sig icke *kunna* ens med ansträngning gå i land med, så beröfvar man det håg och lust till arbete, nedstämmer dess lifsmod och kan betänkligt skada hela dess karaktärsutveckling. Det förelagda arbetet bör altså vara förberedt, "prepareradt"; preparationens ändamål är att möjliggöra lärjungens tillagnande af lärostoffet, icke att göra det egna arbetet öfverflödigt. Härjämte får ej förbises, hvilket rikt tillfälle preparationen erbjuder till att väcka lärjungens egen reflexion, att vädja till hans småningom sig alt mer utvecklande omdöme. Läraren kan derunder stundom föranleda honom till att sjelf anställa jämförelser; ja, stundom kan han blott antyda en eller annan svårighet, hemställande

till lärjungen, om han kan lösa den på egen hand hemma. Få uppgifter intressera lärjungen i så hög grad som dylika. Preparationen är altså, rätt fattad, af stor vigt för undervisningen. Men äfven bakom detta goda döljer sig en fara.

I *deras* skoltid, åtminstone de äldres, som nu äro lärare i skolorna, bereddes gemenligen ingen del af ett hemarbete. Nu deremot är förhållandet ett helt annat, ehuru vi frukta, att man gått för långt till den motsatta ytterligheten, och detta är visserligen för ungdomen beqvämare, men näppeligen nyttigare. Det är icke bra att ställa för stora fordringar på ungdomen, men att på densamma ställa för små är helt visst ännu sämre. Mer än en lärare har utan tvifvel ock gjort den erfarenheten på sina lärjungar, att de icke äro så synnerligen tacksamma, om de få för mycken hjälp. En sundt utvecklad yngling har ett visst begär att brottas med svårigheter, han finner glädje i att öfvervinna sådana, och i segern öfver dem ligger en belöning, som han värderar. Detta är nu ett drag hos ungdomen, som det är hvarje uppfostrares pligt att taga vara på och odla. Ty det är just under en sådan kamp med svårigheter — afpassade efter hvars och ens ålder — som krafterna stärkas och själsförmögenheterna utvecklas. — Det land, som nödgar sina söner att strida med naturen och att under kamp med densamma tillkämpa sig sitt uppehälle, alstrar ett kraftfullt och intelligent slägte; det deremot, som för godt pris i rikt mått bjuder dem sina håfvor, alstrar ett kroppsligen och andligen svagt och trögt slägte.

Frågar man sig nu, huru ett visst lagom skall vinnas, så är svaret icke lätt. Så mycket vilja vi dock säga läraren: Iakttag genast från början att icke gifva lärjungen mer till skänks än som är nödigt och behöfligt, och undandrag honom med åren mer och mer alt det stöd han utan skada kan undvara. Lärjungarne äro härvid sjelfva ofta behjelpiga; ty hafva de icke redan blifvit bortskämda med att stödjas för mycket, så pläga de gerna sjelfva säga ifrån; man ser på deras miner och afböjande åtbörder, när de få sådant till skänks, som de tycka sig kunna undvara. Skulle läraren det oaktadt fortfara, lär det aftagande intresset snart underrätta honom om, att han begått ett misstag. Det kan äfven lätt hända, att en lärare gifver mindre än han bör. Må han i sådant fall blott akta sig för att förebrå eller straffa en lärjunge, som icke lyckats reda den eller den svårigheten i den förelagda uppgiften; straffet och förebråelsen äro först då på sin plats, när det visat sig, att lätja och liknöjdhet varit orsaken. Begåfningen är ock mycket olika, så att hjälp kan vara behöflig för en, utan att vara det för en annan. Somliga ämnen fordra ock mera beredelse än andra; ett nytt ämne mera än ett annat, en ny författare mera än den, man redan hunnit vänja sig vid; sådant som mera tar minnet

i anspråk mindre, än det som fordrar mera eftertanke och reflexion. Lärarens eget omdöme och erfarenhet måste härvid vara afgörande.

Det sätt, hvarpå repetitionerna i vissa ämnen behandlas och sammanställas med den första läsningen, kan äfven utöfva ett icke obetydligt inflytande på lärjungens utveckling och sjelfverksamhet. Man kan icke undgå att till en början med honom lexvis genomgå sida efter sida af ett föreskrifvet pensum; men samtidigt med ett sådant fortskridande, och innan det lästa hunnit falla ur minnet, bör man icke försumma att samarbeta den ena sidan med den andra, för att göra ett helt af de särskilda delarne och förmå lärjungan att skaffa sig en öfversigt af en större sammanhängande afdelning. Denna repetitionsöfversigt bör man utsträcka öfver alt större delar, ja slutligen så stora, att lärjungan icke kan hinna för gången genomgå alt, för att på detta sätt förmå honom att tänka efter, hvilket som kan vara vigtigare än ett annat — att skilja mellan hufvudsak och bisak, något som icke är af ringa vikt.

Har nu en sådan metod vid undervisningen blifvit följd, som vi i det föregående sökt att i korthet antyda, och har läraren småningom undandragit lärjungan sin hjälp, så att denne i någon mån fått lära sig att arbeta på egen hand, så torde ock i skolans högre klasser tiden vara inne att åt honom och hans eget arbete helt och hållet öfverlåta delar af ett förelagdt pensum. Vi hafva förut yttrat oss här om och vilja anföra några ord, sagda i 1876—77 års redogörelse i samma ämne:

“Taga vi i betraktande, att skolans *första* och *högsta* uppgift icke är att bibringa lärjungarne ett visst quantum kunskaper — denna uppgift som *mål* måste sättas i andra rummet — utan att utveckla deras själsanlag och sätta dem i stånd till att *sjelfva* inhämta och tillegna sig kunskaper och vetande, så bör ock skolan icke allenast tillse, att detta mål icke lemnas ur sigte och undanskjutes, utan ock göra alt för att det må kunna uppnås. Skall detta emellertid lyckas, skall detta mål kunna vinnas, så måste lärjungan, medan han ännu är i skolan, få tillfälle att isynnerhet sista tiden arbeta mera sjelfständigt, att på egen hand sjelf inhämta och lära sig större eller mindre delar af föreskrifna kurser, så långt som läraren finner honom dertill förberedd och mogen. Han bör icke ända till sista skoltimmen få sin verksamhet i allo strängt reglerad och af andra anordnad. *Lärjungan* bör vara den egentligen *arbetande*, under det att *läraren* bör söka att blifva den blott *ledande* och *hjelpande*. Det mål, till hvilket man i detta hänseende bör sträfva, är, att denna ledning och hjälp genom att småningom minskas kan undvaras, när ynglingen lemnar läroverket, så att han utan olägenhet och för mycken tidsspilla kan sjelf fortsätta sina studier vid univer-

sitetet, om han det önskar, eller så, att han vunnit någon vana att sjelf på egen hand sköta ett arbete och anordna detta, om han direkt vänder sig till det praktiska lifvet. — Men då läraren småningom allt mer och mer undandraget ynglingen den ständiga och omedelbara ledningen af vissa delar af hans studier, så får detta icke innebära, att läraren icke har med dessa att göra. Han bör tvärtom först och främst alltid lemna lärjungen hjälp, då han behöfver sådan, och råd, då han det begär; han har vidare såväl skyldighet att se till och kontrollera hans arbete, som rättighet att fordra, att detta göres ärligt och redbart“.

Vi vilja nu se till, huru och till hvilken utsträckning detta förslag kunnat inom läroverket realiserat, och vända oss då först till de till sommarferierna förlagda arbetena. Säsom bekant fins i intet land så lång ferietid som i Sverige; och då vi, af skäl som äro öfverflödiga att här anföra, icke äro böjda för feriernas förkortande, får detta icke innebära, att vi anse det vara för ungdomen behöfligt eller nyttigt att tillbringa hela denna tid utan ordnad sysselsättning. Att detta icke heller är en i allmänhet inom lärarekåren hyst åsigt, hafva vi tyckt oss finna af den diskussion inom Stockholms läraresällskap, som vid tvänne dess sammanträden denna vinter hållits öfver detta ämne. För så vidt som lärarne och läroverken skola kunna ordna detta ungdomens ferie- eller sommararbete, måste detta emellertid i allmänhet inskränka sig till de högre klassernas lärjungar. De yngre kunna icke ännu studera på egen hand och utan direkt ledning; för dem måste derföre detta blifva en hemmens och föräldrarnes angelägenhet. Dessutom hafva de yngre mer behof af ledighet än de äldre. Åt de högre klassernas lärjungar — att börja med dem, som genomgått femte klassen — synas oss deremot läroverken både kunna och böra gifva någon sysselsättning under de långa sommarferierna, dock utan att härmed upptaga lärjungens tid så, att välbehöflig hvila och vederqvickelse förhindras, eller andra slag af sysselsättningar, för hvilka lärjungen kan hafva höjelse och fallenhet och hvilka böra på allt sätt uppmuntras, derigenom blifva tillbakasatta.

Detta af skolan anordnade arbete bör enligt vår tanke delvis vara obligatoriskt, för alla gällande; dess omfång och beskaffenhet bör af läraren bestämmas så, att hvarje lärjunge har noga reda derpå. Dessutom bör läraren gifva de anvisningar och råd, som för ett rätt fruktbringande arbete af denna art äro nödiga. Att blott säga till en lärjunge, att han skall i allmänhet söka att förkofra sig i sina stycken, anse vi vara förkastligt och till föga gagn. Om han icke vet, hvar han inom det vidsträckta området skall börja, blir i allmänhet ingenting gjordt; den samvetsgranne lärjungen plågas häraf, den mindre flitige tröstar och ursäktar sig dermed, att han icke vet hvad

han skall läsa. Skall något vinnas, bör arbetet såväl till omfång som art på förhand bestämmas, och bör af flere skäl det af skolan ålagda arbetet inskränkas till ett fåtal af ämnen samt af lärarne i klassen gemensamt bestämmas. Hufvudvigten bör mindre läggas på, att mycket göres, än att det, som göres, göres väl. Derför bör ock detta arbete vid påföljande läsårs början af vederbörande lärare prövas; hvarvid det ingalunda anses behöfligt, att läraren genomgår det lästa fullständigt, utan kan han inskränka sig till att genom tentamen taga kännedom om, huru det förelagda arbetet blifvit fullgjordt.

Vissa af dessa arbeten hafva under dessa år vid vårt läroverk årligen varit desamma, och vilja vi därför anföra dem. — De, som genomgått femte och nedre sjette klassen, hafva haft till uppgift att insamla, pressa och undersöka vissa till antal och namn uppgifna växter efter tryckta förteckningar, som — i likhet med förhållandet vid en del af hufvudstadens öfriga läroverk — åt lärjungarne utdelas. Med tillhjälp af dessa förteckningar har ett ojämförligt mycket bättre resultat vunnits, än då, såsom förr skedde, lärjungarne blott tillsades att samla så eller så många växter. Kunskapsmaterialet blir äfven härigenom mera detsamma, till lättnad vid undervisningen. Förteckningarna äro för hvarje klass så uppgjorda, att de å dem upptagna växterna måste tagas under olika delar af sommaren.

Afgångsexamen i tyska språket och naturalhistorie afägges vid läroverket i September månad med de lärjungar, som blifvit flyttade från öfre sjette till nedre sjunde klassen. Dessa lärjungar ha därför årligen haft till uppgift att under sommaren repetera förut genomgångna kurser i botanik, zoologi och tysk språklära, samt att läsa en förelagd explikationskurs ur någon tysk författare, naturligtvis med frihet för den, som dertill har tid och håg, att ytterligare vidga sina kunskaper i dessa ämnen. Under den första läsveckan af höstterminen ställas dessa lärjungar uteslutande till hufvudlärarnes i tyska och naturalhistorie disposition, på det att de må hafva tillfälle att kontrollera detta arbete, innan examen med lärjungarne anställles.

De lärjungar, som genomgått nedre sjunde klassen, hafva årligen haft att under sommaren repetera hela geografikursen — undervisningen i geografi, annorlunda än i sammanhang med historieundervisningen, upphör med nedre sjette klassen —, att öfversätta en bok i Virgili *Æneid* samt att läsa valda stycken ur franska och engelska literaturen.

Jämte dessa obligatoriska sommaruppgifter har en del lärjungar frivilligt och efter samråd med läraren företagit sig andra feriearbeten uti ämnen, som särskildt intresserat dem, och hvaruti de likaledes vid höstterminens början underkastat sig pröfning.

För att under sjelfva läseterminerna gifva särskildt de högsta klassernas lärjungar bättre tillfälle till studier på egen hand, är lek-

tionstimmarnes antal för dem minskadt. Under nu gångna läsår t. ex. har detta antal varit i nedre sjunde klassen 26 och i öfre sjunde klassen 24 timmar i veckan (i statens läroverk läsas 32 timmar i veckan, utom i Stockholm, der en minskning af 2 timmar är medgifven). I nedre sjunde klassen slutar läsningen en dag i veckan kl. 11 f. m., i öfre sjunde klassen två dagar vid samma tid; härtill kommer, att under vårterminen i denna sistnämnda klass två lektionstimmor på lärjungarnes begäran förlagts till kl. 11—12, hvarefter de icke heller dessa dagar haft någon lektion i skolan. Lägges härtill, att i ingen klass, således icke heller i dessa, mer än *ett* skriftligt hemarbete gifves i veckan, så böra lärjungarne under de två sista skolåren icke sakna tid att arbeta på egen hand.

Detta arbete har dels varit frivilligt, dels obligatoriskt. Det förra omfattar delar af ämnen, hvilka falla utom de för examen föreskrifna kurserna, och göres valet af hvar och en efter håg och fallenhet eller, om han ämnar fortsätta sina studier vid högre läroverk, med afseende på fordringarna i blifvande examina.

Det obligatoriska arbetet utom lektionstimmorna har omfattat dels ej förut lästa men till kursen hörande pensa, dels repetitioner. De förra hafva t. ex. omfattat fortsatt explikationskurs i en förut läst och följaktligen icke obekant klassisk auktor (såsom Xenofon, Cicero, Virgilius), eller något kortare arbete inom den franska och engelska literaturen, eller någon speciel del af den historiska kursen, utförligare behandlad. Repetitionstentamina förekomma hufvudsakligen under vårterminen i öfre sjunde klassen, då inga andra obligatoriska tentamina der förekomma. Så göras repetitionerna i historie (allmän och svensk), i kyrkohistorie, teologi och bibeln, samt i en del af språkkursen alltid af lärjungarne på egen hand, hvilket arbete sedan kontrolleras genom tentamina. Undervisningen i ämnet fortgår å lektionstimmorna, oberoende af detta arbete, med undantag af de lektionstimmor å hvilka tentamina hållas. Dagar och tider för dessa bestämmas vid terminens början och anslås i klassrummet.

Om nyttan af ett sådant anordnande af undervisningen vilja vi till det redan förut sagda ännu lägga några ord. Derigenom att tillfälle beredes en yngling att få arbeta på egen hand under en tid, då han ännu kan dagligen rådföra sig med läraren, bör han efter skoltidens slut vara bättre och säkrare beredd för ett sjelfständigt arbete än om han efter föreskrift och i reglementerad ordning läst lexa efter lexa från den första skoldagen till den sista. Då han vidare på detta sätt uppfordras att inom vissa gränser handla sjelfständigt, så måste han ock sjelf uträkna bästa och ändamäsenligaste sättet att fördela och anordna sitt arbete. Den eftertanke, som härför kräfves, bidrager sannolikt mera till hans utveckling än mången

lexa. Härtill kommer ytterligare, att det hela mera blir hans eget verk, följaktligen ock af mera intresse, hvilket mångfaldiga gånger har vitsordats af lärjungarne sjelfva. — Det arbete, som fordras då man skall inlära, sammanhålla samt på en gång och i ett sammanhang redogöra för en större afdelning af ett ämne, kräver å ena sidan mera allvar, ihärdighet och eftertanke än en kortare lexa, för hvilken redan dagen derpå eller kanske samma dag skall redogöras, men innebär å andra sidan långt större tillfredsställelse. Också är det en allmän erfarenhet, att lärjungarne minst lika väl redogöra för dylika sammanhängande kurser som för de till hvarje dag gifna uppgifterna.

Det torde kunna sättas i fråga, huruvida icke detta sjelfständigare och mera sammanfattande arbete i de högre klasserna kunde och borde ännu mer utvidgas. Men då borde ock en lärjunge, som särskildt lade sig vinn om grundligare och mera omfattande studier i vissa ämnen, för hvilka han hade större fallenhet och begåfning, i stället helt och hållet eller åtminstone delvis kunna befrias från något eller några andra ämnen under det sista eller de två sista åren af sin skoltid. Och för en sådan åtgärd lägga föreskrifterna om afgångsexamen hinder i vägen.

Till de försök vi förut nämnt, hvilka afse att främja sjelfverksamheten i och genom anordnandet af sjelfva studierna, ämna vi nu tillägga ännu ett genom införande af ett nytt öfningsämne. I sjelfva verket torde få ämnen genom sin egen beskaffenhet vara tjenligare för det nu omordade ändamålet än **slöjden**, en undervisningsgren, som först i nyare tid börjat med något allvar drifvas, men som sannolikt — och väl med rätta — har framtiden för sig. Det ligger nämligen i sakens natur, att under en slöjdlektion *lärjungen* sjelf måste vara den egentligast verksamme, under det en lektion i annat ämne *kan* innebära, att läraren hufvudsakligast *arbetar*, och lärjungen hufvudsakligast *mottager*.

Redan under detta läsår hafva vi gjort början med införande af slöjdarbete, hvilket dock hittills varit inskränkt till två lektioner i veckan i hvardera af de tre förberedande klasserna, och som hufvudsakligen omfattat pappersflätning efter mönster, utstickning af figurer, papparbeten, spånarbeten och lättare träarbeten efter Frøbels metod.

Från och med nästa höst ämna vi äfven införa *snickerislöjd* samt utsträcka slöjdundervisningen äfven till öfriga klasser.

Som vi emellertid ännu hafva föga personlig erfarenhet inom detta undervisningsområde, är det för oss särdeles tillfredsställande att från början kunna hänvända oss till ett system, hvilket innebär sådana uppfostringsgrundsatser, som vi sjelfva omfatta och söka uti öfriga ämnen efter förmåga fullfölja. Det är nämligen af vigt, att

icke heterogena äskådningssätt och motsatta metoder inom olika läroämnena göra sig gällande, då det är fråga om *samma* lärjungar. Det är farligt, om läraren i ett ämne rifver ned, hvad läraren i ett annat ämne vill bygga upp.

I det vi i allmänhet hänvisa till en skrift*), utgifven af föreståndaren för slöjdlärareseminariet å Nääs, Herr Otto Salomon, vilja vi här endast påpeka några deri uttalade grundsatser, dem vi lifligt omfatta, och hvilka föranleda oss att från början i allmänhet söka inrätta vår slöjdundervisning efter ett likartadt system, möjligen med några modifikationer, som kunna föranledas deraf, att den i nämnda skrift afhandlade slöjdundervisningen uteslutande är afsedd för folkskolan.

Enligt ofvannämde författares åsigt afser slöjdundervisningen hufvudsakligen att taga vara på barnets tidigt framträdande verksamhetsbegär, att vänja händerna vid nyttigt arbete, at: inplanta håg för arbetsamhet och derjämte förtaga lusten för onyttigt eller skadligt tillbringande af lediga stunder, att ingifva aktning för allt slags redligt arbete, äfven det, som icke kommer att blifva lärjungens framtida hufvuduppgift, att åstadkomma en väl behöflig motvigt mot det stillasittande och hufvudsakligen tankeverksamheten anlåtande teoretiska arbetet, samt slutligen, såsom pedagogiskt hufvudsyftemål, att göra lärjungen i allmänhet duglig till praktisk sjelfverksamhet.

Vidare påpekar författaren, att för vinnande af slöjdundervisningens ändamål oeftergiffligen kräfves ordning, noggrannhet, uppmärksamhet, flit och ihärdighet; ty härförutan blir framgången i detta ämne ingen, och de bättre anlagen hjälpa här föga, om ej dessa egenskaper under arbetet utvecklas.

Men dugliga uppfostringsresultat kunna med detta ämne icke vinnas utan en för ändamålet lämplig *lärare*. Det är ej nog, och å andra sidan icke behöfligt, att denne är en skicklig yrkesidkare, men han måste vara en verklig *lärare*, som icke saknar all pedagogisk erfarenhet, som har omdöme om uppfostran och undervisning i allmänhet, och som kan leda och beherska en lektion i detta ämne med förstånd och med full myndighet.

Vidare kräfves i afseende på sjelfva metoden principiellt, att slöjdundervisningen icke tages på lek utan på fullt allvar, medan å andra sidan undervisningen i detta som i andra ämnen bör ställas så, att den ingifver intresse. Lärjungen får icke på grund af någon sin nyck öfvergå från ett slags arbete till ett annat; ej heller får han lemna ett arbete, under förevändning att han finner det tråkigt. Fastmer skall öfvergången från ett till ett annat föranledas af den grund-

*) Slöjdskolan och folkskolan. En pedagogisk studie af Otto Salomon. Göteborg 1882. — Vi anbefalla denna lilla skrift till genomläsning för de föräldrar, som ämna låta sina söner deltaga i den blifvande slöjdundervisningen i skolan.

satsen, att man vid all undervisning har att fortskrida från det lättare till det svårare, från det enklare till det mer komplicerade, och här särskildt från sådant, som förutsätter enklare handgrepp, mindre fysisk styrka och färdighet samt mera lätthanterliga verktyg, till motsatsen.

Särskild vikt lägger författaren — och vi anse det för en af systemets mest framstående pedagogiska förtjenster — derpå, att all falskhet och alt skenväsen aflägsnas från slöjdundervisningen. Hit hör till exempel den bestämda fordran, att arbetet skall vara lärjungens eget, att läraren väl skall visa honom, huru han skall arbeta, samt lära honom handgreppen och sättet för verktygens användning, men ingalunda hjälpa honom att förrätta sjelfva arbetet eller delar af detsamma. Hit hör också den äsigten, att lärjungen icke bör hafva råmaterialet af annan hand bearbetadt till den form, som erfordras, under det hans eget åtgörande inskränkes till att förse detsamma med yttre tillfälliga ornament; likasom att lärjungen, om han sjelf bearbetar råmaterialet, icke må ursäktas, i fall han arbetat det slarfvigt, i det läraren förespeglar honom, att de sneda, vinda eller ojämna ytorna skola komma att undandöljas af de derå tillagda ornamenten. Sannolikt har författaren äfven rätt, då han anser att det nu i moralisk syftning klandrade förfaringsättet äfven i estetiskt afseende — hvilket ju vid slöjdundervisningen ej är att förbise — bör anses skadligt, enär de yttre, mer komplicerade ornamenten hindra lärjungens ännu föga öfvade uppfattningsförmåga att skönja och fästa uppmärksamhet vid enkla, rena och prydliga former.

I enlighet med dessa och dylika grundsatser anordnas numera i allmänhet slöjdundervisningen i Sverige, och vi ämna i hufvudsak följa desamma. Jämte det vi hafva fått löfte om råd och upplysningar af dessa grundsatsers målsman, vänta vi ock från den af honom ledda undervisningsanstalten å Nääs en samling lämpliga modeller och en fullständig uppsättning af verktyg, som för en fullständig slöjdskola äro behöfliga.

Närmare upplysningar rörande arbetstid, lokal och öfriga anordningar hoppas vi kunna meddela föräldrar och målsmän vid nästa termins början. Nu tillägga vi endast, att i de tre förberedande klasserna slöjd kommer att upptagas på arbetsordningen såsom obligatoriskt ämne till ungefär samma omfång och art som under nu gångna läsår. För öfriga klasser blir slöjdundervisningen *frivillig* mot en afgift, som vi nu ej kunna bestämma, men hvarom vi skola lemna underrättelse i början af nästa termin. Arbetstiden för lärjungar ur nedre första klassen och för dem ur de tre förberedande klasserna, hvilka anmälas till en sådan frivillig kurs, blir sannolikt förlagd till förmiddagen, men för de öfriga till eftermiddagen med fyra till sex arbetstimmar i veckan för hvarje lärjunge.

Årsredogörelse.

Undervisningstid. Sedan examina hållits den 13 och 14 September dels med de skolans egna lärjungar, som vid föregående termins slut icke blifvit i följande klass uppflyttade, dels med till intagning i skolan nyanmälde, började *Höstterminens* undervisning i alla klasser utom i den första förberedande den 15 Septemocr. Sistnämnda klass började den 25 September. Terminen afslutades den 20 December. *Vårterminen* började den 18 Januari och kommer att afslutas den 9 Juni.

Den dagliga arbetstiden har börjat med morgonbön, som hållits i bönsalen med klasserna 6: 1—7: 2 kl. $\frac{3}{4}$ 8—8 och med kl:na 1: 1—5 kl. $\frac{1}{2}$ 9— $\frac{3}{4}$ 9. I de tre lägsta klasserna har morgonbön hållits med hvarje klass af klassföreståndarinnan före första morgonlektionen.

Första förberedande klassen har dagligen erhållit undervisning från kl. 10 till $\frac{3}{4}$ 1 (onsdag och lördag till kl. $\frac{1}{4}$ 2), med en half timmes ledighet. De följande sju klasserna hafva haft fyra lektioner dagligen, nämligen 2:dra och 3:dje förb. kl. 9— $\frac{3}{4}$ 11 och kl. 12— $\frac{3}{4}$ 2, samt klasserna 1: 1—4 mellan kl. 8.45—10.50 samt kl. 12—2.10 (onsdag och lördag till kl. 2.30); tiden före och efter frukostloftet har varit fördelad på två lektioner, skilda genom 15 minuters ledighet. — Före frukostloftet har 5:te klassen haft samma undervisningstid som nyss nämnda klasser; efter detsamma från kl. 12 till kl. 2 två dagar och till kl. 3 fyra dagar i veckan. — De fyra öfversta klasserna hafva alla dagar haft undervisning mellan kl. 8 och 11 f. m.; efter frukosten hafva 6: 1 och 6: 2 läst fyra dagar kl. 1—3, 6: 1 två dagar kl. 12—2, 6: 2 en dag kl. 12—2, en dag kl. 1—2; 7: 1 tre dagar kl. 1—3, två dagar kl. 1—2, en dag ingen läsning efter kl 11; 7: 2 två dagar kl. 1—3, två dagar kl. 1—2 (vårterminen kl. 11—12), samt två dagar ingen läsning i skolan efter kl. 11.

I dessa tider ingår äfven tiden för undervisning i sång, välskrifning och teckning.

Lärokurser samt Läro- och Läseböcker.

Första förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Porath*.

Läsning och skrifning efter ljud- och skrif-läsemetoden; Sandbergs ABC-bok; 40 stycken ur "Barnens andra läsebok" af S. Almquist, 1sta delen.

Andra förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *H. Hauffman*.

Kristendom: Berättelser ur Gamla och Nya Testamentet; läsning af psalmverser.

Svenska: *Innanläsning*: "Barnens andra läsebok" af S. Almquist, 1:sta och 2:dra delen; "Läsning för barn" af Topelius, 2:dra och 3:dje boken.

Rättstafning: Stycken ur "Barnens andra läsebok", dels afskrifna, dels efter föresägning skrifna.

Räkning: Hufvdräkning med talen 1-20.

Hemräkning till och med sidan 15 i Sievers' räknebok.

Tredje förberedande klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *A. Hauffman*.

Religion: Berättelser ur Gamla och Nya testamentet; läsning af psalmverser.

Svenska: *Innanläsning*: "Läsning för barn" af Topelius, 2:dra och 3:dje boken: Fryxells historie, första delen; Starbäcks "Små berättelser" ur svenska historien.

Rättstafning efter föresägning ur S. Almquists läsebok, 2:dra häftet.

Räkning: Hufvud- och hemräkning ur Sievers räknebok till sidan 40; addition i hela tal; multiplikationstabellen.

Historie: 10 af Starbäcks "Små berättelser".

Nedre första klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Winbergh*.

Religion: De 15 första kapitlen af Matthei evangelium samt berättelser ur de fem Moseböckerna; läsning af psalmverser.

- Svenska: *Innanläsning*: Folkskolans läsebok, 1:sta afdelningen, samt berättelser ur "Läsning för barn" af Topelius, andra boken.
Rättstafning: Skrifning efter föresägning dels ur Sundéns rättstafningslära, dels ur Folkskolans läsebok.
- Latin: Förberedande öfningar af Lindroth; de 20 första styckena af Törnebladhs elementarbok samt motsvarande delar af formläran efter Törnebladhs-Lindroth.
- Historie: Sagotiden efter Fryxells historie.
- Geografi: Sverige efter Roths geografi (N:o 2).
- Räkning: Addition, subtraktion och multiplikation samt lättare tal af division i hela tal. Hufvud- och hemräkning efter Sievers' räknebok, sidorna 37—70.

Öfre första klassen.

Klassföreståndarinna: Fröken *Söderström*.

- Religion: Israels historie till Domaretiden; Marci evangelium; de två första hufvudstyckena af lilla katekesen samt bibelställen och psalmverser.
- Svenska: *Innanläsning*: Första och tredje afdelningen af Folkskolans läsebok.
Rättsskrifning: Skrifning efter föresägning ur Almquists och Sundéns rättstafningsläror.
- Latin: Styckena 21—44 af Törnebladhs elementarbok samt motsvarande delar af formläran efter Törnebladhs-Lindroth; skriftlig öfversättning af lättare svenska meningar.
- Historie: Forntiden och medeltiden till Margareta efter Odhners lärobok.
- Geografi: Norge, Danmark, Finland, Europas kustbildning, hög- och lågland; repetition af Sverige efter Roths lärobok (N:o 2).
- Räkning: Addition och subtraktion af vanliga bråk; repetition af division i hela tal; hemräkning efter Sievers' räknebok, sidorna 85—118.

Andra klassen.

Klassföreståndare: Kand. *Lind*.

- Kristendom: Josuabok, Domareboken och Ruths bok samt repetition af Mose böcker; 1:sta och 2:dra hufvudstyckena i lilla katekesen med urval af bibelspråk.

Svenska: *Innanläsning*: Valda stycken ur Folkskolans läsebok, Sjögrens historiska läsebok samt Berlins naturlära.

Rättstafning: Sjeltjudens teckning, samt af medljudens till och med *äng*-ljudet, inöfvad genom skrifningar i hvarje vecka.

Talöfningar.

Latin: Aristides, Cimon, Miltiades och Conon. — Läran om subjekt, predikat och subjektiv predikatsfyllnad, adjektivattribut samt läran om genitivus och ablativus. — Fortsättning och afslutning af formläran till underordnande konjunktioner. — Ett tema på lärorummet i hvarje vecka.

Franska: 40 lektioner i Ploetz elementarbok.

Historie: Från Margareta till Carl X Gustaf efter Odhners mindre lärobok och Sjögrens läsebok.

Geografi: Från och med Ryssland till och med Italien efter Roths lärobok (N:o 2).

Räkning: Fullständig kurs i bråk; sorträkning efter Phragmén's lärobok; talrika exempel utom de i läroboken förekommande.

Tredje klassen.

Klassföreståndare: Fil. Kand. *Planck*.

Religion: Israels historie, enligt Gamla testamentets historiska böcker och Kurtz' bibliska historie, från och med Samuel till babiloniska fångenskapen. — Lilla katekesen fullständigt genomgången.

Svenska: *Läsning* af Fänrik Ståls sägner. — Svenska formläran, muntligen genomgången till de oregelbundna verben. — Rättskrifningsöfningar hvarje vecka. — Utanläsning och talöfningar.

Latin: *Öfversättning*: Cornelius Nepos: Miltiades, Themistocles, Pausanias, Chabrias, Epaminondas, Timoleon (25 sidor). — *Grammatik*: läran om subjekt, predikat, attribut, apposition och hela kasusläran jämte rums- och tidsförhållanden; repetition af formläran. — Extemporalier och skrifning på lärorummet.

Franska: Ploetz' elementarbok, lekt. 36—70; repetition af det föregående; en del af de svenska styckena skriftligen öfversatta.

Historie: Nyare tiden från år 1611 till och med Gustaf IV Adolf, efter Odhners mindre lärobok, jämte läsning ur motsvarande delar af Sjögrens historiska läsebok.

Geografi: Italien, Grekiska halfön, Asien och Afrika efter Roths lärobok (N:o 2).

- Matematik: *Geometri*: Hela 1:sta boken af Euklides, efter Lindman; öfnings-satser efter Todhunter-Hultman. — *Aritmetik*: Phragmén, repetition af bråk, samt regula de tri och intresse-räkning.
- Naturkunskap: *Zoologi*: Människokroppen och däggdjurstyperna efter Almquist-Lagerstedt. — *Botanik*: Undersökning af lefvande växter.

Fjerde klassen.

Klassföreståndare: Doktor *Bodorff*.

- Religion: Israels historie från och med den babyloniska fångenskapen till och med Jerusalems förstöring, samt Apostlagerningarna.
- Svenska: *Läsning*: Fänrik Ståls sägner, Julqvällen samt 5 sånger ur Elgskyttearne af Runeberg; delar af Gamla tidens historie ur Sjögrens läsebok. — Bjurstens formlära. — Utanläsning af följande sånger ur Fänrik Ståls sägner: Löjtnant Zidén, Sven Dufva, Den döende krigaren, De två dragonerna, Soldatgossen, Lotta Svärd samt (af 6 gossar) Döbeln vid Juutas. — Tal- och rättskrifningsöfningar hvarje vecka.
- Latin: *Öfversättning*: Cornelius Nepos: Hamilcar, Iphicrates, Chabrias, Datames, Epaminondas, Agesilaus och Dion (28 sidor); Julius Cæsar, bok I, kap. 1—17 (9 sidor). — *Grammatik*: Infinitivus, acc. c. infinit., ut, ne, quo, quominus, quin, oratio obliqua och frågesatser; repetition af kasusläran, tillägg till kasusläran samt delar af formläran. — Extemporalier efter Törnebladh. — En skriföfning hvarje vecka.
- Franska: Ploetz' elementarbok lekt. 67—85; de flesta styckena i läseboken; skriföfningar.
- Tyska: Calwagens elementarbok till 13:de stycket af andra kursen med motsvarande grammatik, dock utförligare genomgången än elementarboken fordrar; alla svenska stycken skriftligen öfversatta.
- Historie: Fäderneslandets historie från 1792—1872 efter Odhners mindre lärobok; repetition af Forntiden, Medeltiden och Nyare tiden till 1718 jämte delar af Sjögrens läsebok för motsvarande tid.
- Geografi: Sveriges, Norges, Danmarks, Finlands Rysslands, Tysklands, Österrike-Ungarns, Schweiz', Hollands, Belgiens, Englands, Frankrikes, Spaniens, Portugals och Italiens fysiska och politiska geografi efter Roths lärobok (N:o 1 eller 2).

- Matematik: *Geometri*: Euklides efter Lindman, 2:dra boken och satserna 1—10 i 3:dje boken samt repetition af 1:sta och 2:dra boken; öfningssatser 30—85 af Todhunter-Hultman. — *Algebra*: Hela tal samt polynomers upplösning i faktorer efter Haglund. — *Aritmetik*: repetition af bråk, intresse- och rabatträkning.
- Naturkunskap: *Zoologi*: Vertebraternas typer och system efter Almquist-Lagerstedt. — *Botanik*: Undersökning och examinering af lefvande växter.

Femte klassen.

Klassföreståndare: Bergsnotarien *Luthander*.

- Religion: Jona profetia och Immanuelsboken af profeten Esaias; en öfversigtlig genomgång af Gamla Testamentets historie och skrifter.
- Svenska: *Läsning*: Valda stycken i Melins och Hernlunds läsebok, såsom sagan om Sigurd Fåfnesbane, lefnadsteckningar af Tegnér och Geijer samt smärre dikter af dessa. — Repetition af Bjurstens formlära. — Tal- och skriföfningar hvarje vecka. — Tre uppsatser. — Utanläsning.
- Latin: *Öfversättning*: Cæsar, De bello Gallico, från bok. I kap. 20 till bok. III kap. 10 (39 sid.); Ovidii metamorphoser, Orpheus et Eurydice, Iason et Medea samt Perseus et Andromeda (429 verser). — *Grammatik*: Bøjning af grekiska ord, verbalförteckningen och kvantitetsläran; oberoende konjunktiven, tempusläran, läran om modi i bisatser, repetition af infinitiven, "att"-satser, oratio obliqua och frågesatser; prosodik och metrik. — Ett tema hvarje vecka, hvaraf 5 på lärorummet.
- Grekiska: *Öfversättning*: Peterssons läsebok, valda stycken; Xenofons Anabasis, 1:sta och en del af 2:dra kap. af 1:sta boken. — *Grammatik*: Substantiv, adjektiv, pronomen samt af verballäran till konjugationen på "μ".
- Franska: Les aventures de Télémaque par Fénelon, kap. 1—5 (56 sidor). De oregelbundna verben efter Lidforss språklära (den mindre); repetition af grammatiken i Ploetz' elementarbok.
- Tyska: I Calwagens elementarbok styckena 12—20 af första afdelningens andra kurs; öfversättning till tyska af motsvarande svenska stycken, samt hela andra afdelningen. — De tre första styckena af extemporalerna skriftligen öfversatta och

genomgångna på lärorummet. — Formläran afslutad och repeterad; om ordföljden och artikeln.

Historie: Gamla tiden till Roms kejsartid efter Schottes lärobok.

Geografi: Asiens, Amerikas, Afrikas och Australiens geografi efter Roths mindre lärobok samt Sveriges efter Roths större.

Matematik: *Geometri*: 4:de boken samt repetition af 3:dje och 4:de bockerna af Euklides efter Lindman; öfningssatser (76—122) ur Todhunter-Hultman. — *Algebra*: Bråk, eqvationer af 1:sta graden efter Haglund samt lättare problem. — *Aritmetik*: Repetition.

Naturkunskap: *Zoologi*: Repetition af människans skelett; foglarnes och de kallblodiga vertebraternas system. — *Botanik*: Bestämning och undersökning af lefvande växter, hufvudsakligen tillhörande 14, 15, 17 och 19 klasserna, för ökad kännedom om växtens yttre delar och vana vid florans begagnande; sexualsystemet; exkursioner.

Nedre sjette klassen.

Klassföreståndare: Doktor *Lindroth*.

Kristendom: Omkring 20 kapitel af Apostlagerningarna. — De sex första kapitlen af Norbecks dogmatik.

Svenska: *Läsning*: Senare hälften af Tegnér's Frithiofs saga; Valda stycken ur Fältskärens berättelser af Topelius; Smärre dikter af Geijer. — 9 uppsatser, deraf 4 på lärorummet. — Talöfningar hvarje vecka.

Latin: *Öfversättning*: Livius, 35 kapitel af första boken (40 sidor); Ovidii Metamorphoser, senare delen af Phaëthon, Pyramus et Thisbe, Niobe, Perseus et Andromeda, Origo et fabrica mundi, Aetates, Lycaon (788 verser). — *Grammatik*: formläran repeterad till verba anomala; syntax: läran om tempora och tempusföljden, om modus i hufvudsatser, om explikativa, temporala, kausala, konditionala, koncessiva, komparativa och relativa satser samt om frågesatser, jämte en del dithörande stycken ur Törnebladhs extemporaliebok. — 22 stilar, deraf 5 på lärorummet och af dessa två utan lexikon och grammatik. — Prosodiken repeterad. — *Antiquiteter* muntligt i sammanhang med läsningen.

Franska: *Öfversättning*: Fénelon, "Les aventures de Télémaque" kap. I—V (56 sidor), delvis utan förberedelse; utläsning af smärre stycken samt vokabelläsning. — *Grammatik*:

(Lidforss' mindre): formläran från och med adjektivet afslutad; af satsläran kap. 7 (pronomen), kap. 8, §§ 1—3 (indikativen och dess tempora; oregelbundna verb). — Extemporalier (Philps skriföfningar), muntliga och skriftliga. — Talöfningar. — 2 stilar.

Tyska: *Öfversättning*: Schillers Wilhelm Tell; Hauffs Märchen, Första delen af "Der Zwerg Nase" samt en del af "Suids Schicksale", den senare utan förberedelse (59 sidor). — *Grammatik*: utförligare repetition af formläran; läran om artikeln och om dativen, alt efter Calwagen. — 6 stilar, deraf 3 på lärorummet. — Extemporalier ur Calwagens läsebok.

Historie: Medeltiden efter Pallins lärobok.

Geografi: Dahms lärobok repeterad.

Matematik: *Geometri*: 3:dje och 4:de böckerna af Euklides jämte repetition efter Lindman; öfningssatserna 90—140 efter Todhunter-Hultman; proportionsläran efter Hultman, 1:sta och 2:dra afdelningen. — *Algebra*: eqvationer och problem (130 st.) af 1:sta graden efter Haglund.

Naturkunskap: Evertebraternas system och viktigaste former. — Naturliga familjerna Leguminosæ, Labiatæ, Compositæ och Cruciferæ i förening med bestämning och undersökning af lefvande växter och genomgång af lärjungarnes herbarier.

Öfre sjette klassen.

Klassföreståndare: Doktor *Lindgren*.

Religion: Början af Johannes-evangeliet. — *Dogmatik*: Norbecks teologi, kap. 7—9 och 11. — *Kyrkohistorie*: Gamla och Medeltidens.

Svenska: *Läsning*: Almquist, "Grimstahams nybygge", "Kapellet", "Arthurs jagt", "Schems-El-Nihar"; Tegnér, "Nattvardsbarnen", 4 tal; S. Ödmann, "Hågkomster från hembygden och skolan"; V. Rydberg, "Romerska sägner", "Nero och ljungelden", "Dexippos"; Wisén, "Odin och Loke"; Svedelius, "Gustaf II Adolfs ungdom"; Gödecke, "På Gustaf-Adolfs-dagen 1882"; Odhner, "Karl den tolfte, minnestal". Muntlig redogörelse för det lästa, der så lämpligen kunnat ske. — Ett *föredrag* hvarje vecka öfver på förhand uppgifvet ämne. — 9 *uppsatser*, hvaraf 3 på lärorummet.

Latin: *Öfversättning*: Livius, 1:sta boken 35 kapitel, 2:dra boken

- 23 kapitel (48 sidor); Vergilii Æneid, från början till 198:de versen af 2:dra boken (705 verser). — *Grammatik*: Syntaxen repeterad och utförligare genomgången från början till läran om frågesatser; prosodik och metrik fullständigt repeterade. — *Extemporalier*: Kasusläran efter Törnebladh, 2:dra kursen. — 20 *stilar*, hvaraf 4 på lärorummet.
- Grekiska: *Öfversättning*: Xenofons Anabasis, 2:dra boken och 2 kapitel af den 3:dje (34 sidor); Homeri Odyssé, från början till vers 200 af 3:dje boken (1078 verser). — *Grammatik*: Syntaxen från början till läran om modus i bisatser. — Repetition af formläran.
- Franska: *Öfversättning*: Souvestre, "Au coin du feu", 2½ berättelser (45 sidor), delvis utan förberedelse; Feuillet, "Le vilage", 4 scener (54 sidor). — *Grammatik* (Lidforss mindre): Af formläran pronomen och de oregelbundna verben repeterade; satsläran kap. 8 (om verbet). — *Extemporalier* ur Philips skriföfningar, hvarur äfven stycken gifvits till hemlexor. — 10 *stilar*, hvaraf 2 på lärorummet.
- Engelska: *Uttalslära* efter Olde. — *Öfversättning*: Moréns läsebok 12 berättelser (30 sidor). — *Grammatik* (Mathesius): Formläran till adverbet. — Uttalsöfningar och utanläsning (ur Olde).
- Tyska: *Öfversättning*: v. Kleist, "Prinz Friedrich von Homburg"; Goethe, "Egmont"; samt utan förberedelse stycken ur Calwagens större läsebok. Från svenska till tyska: Valda stycken ur Odhners svenska historie samt några af nedre sjette klassens tyska stilar muntligen öfversatta. — *Grammatik*: Formläran och satsläran genomgångna. — Ett föredrag på tyska har hållits af hvarje lärjunge. — 5 *stilar*, hvaraf 3 på lärorummet.
- Historie: Från och med Frankrike under 3:dje tidehvarvet af Medeltidens historie till Nyare tidens 2:dra period efter Pallin. Sveriges historie från och med Forntiden till Nyare tidens 2:dra tidehvarf efter Odhners större lärobok.
- Matematik: *Geometri*: Proportionsläran efter Hultman avslutad och repeterad; proportionslärans tillämpning på geometrien efter Hellgren till § 70; öfningssatserna 167—203 efter Todhunter-Hultman. — *Algebra*: Eqvationer och problem af 1:sta graden med flere obekanta samt qvadratrötter efter Haglund.
- Naturkunskap: Repetition af människans anatomi och af vertebraternas system; fysiologiens grunddrag. — Naturliga familjerna Boragineæ, Labiatae, Solanaceæ, Personatae, Gra-

mineæ, Bicornes och Orchideæ, i förening med undersökning af lefvande växter och under användande af lärjungarnes herbarier.

Nedre sjunde klassen.

Klassföreståndare: Docenten *Höjer*.

- Religion: Romarebrevet kap. 1—8. — Norbecks teologi, kap. 9—11. — Cornelii kyrkohistorie, nyare tiden.
- Svenska: Literaturhistorie till och med Anna Maria Lenngren. — Ett muntligt föredrag eller disputationsofning för hvarje lärjunge. — 9 stilar, hvaraf 3 på lärorummet.
- Latin: *Öfversättning*: Livius, från 2:dra bokens 30:de till 3:dje bokens 31:sta kap. (67 sid.); Ciceros två första Catilinariska tal (utan förberedelse); Vergilii Æneid, från 2:dra sångens 199:de vers till och med 3:dje sången (3:dje sången läst enskildt och på en gång tenterad, 1323 verser). En del af lärjungarne har enskildt genomgått och tenterat Sallustii Catilina, fyra lärjungar likaledes de två sista Catilinariska talen. — *Syntax*: om adjektiv, pronomina, samordnande partiklar samt om ord- och satsföljden; repetition af läran om tempora och tempusföljden, att-satser, frågesatser och oratio obliqua. — *Stilistiska* exempel efter Bergman. — *Extemporalier*. — 18 stilar, deraf 5 på lärorummet. — *Prosodiken* repeterad. — *Antiquiteter* muntligen och efter Lindroths sammandrag.
- Grekiska: *Öfversättning*: Xenofons Memorabilia, 1:sta och 2:dra boken; Homeri Iliad, de tre första böckerna; Xenofons Anabasis, 5:te boken (utan förberedelse). — *Grammatik*: Syntaxen fullständigt genomgången; repetition af formläran.
- Franska: *Öfversättning*: Ponsard, "Le lion amoureux", A. II—V; Molière, "Les précieuses ridicules", Sc. I—IX; samt utan förberedelse: Souvestre, "Au coin du feu", 3 berättelser (37 sidor). — *Grammatik* (Lidforss mindre): Satsläran kap. 9 (negationen), kap. 7 (pronomen), kap. 1—4 (satsdelarnes inbördes öfverensstämmelse, artiklarne och partitivmärket, substantivet). — *Utanläsning* (valda stycken ur Ploetz' elementarbok) i förening med *Talöfningar*. — *Extemporalier* (Philps skriföfningar) muntliga och skriftliga. — 12 stilar, hvaraf 4 på lärorummet.
- Engelska: *Öfversättning*: Moréns läsebok, 10 berättelser (70 sidor), delvis utan förberedelse; Sturzen-Beckers läsebok, senare kursen (6 sidor). — *Grammatik* (Mathesius): Formläran

repeterad; syntaxen till hjälpverben; oregelbundna verb. — *Utänläsning* (stycken ur Moréns läsebok, första kursen) i förening med *talöfningar*. — *Vokabelläsning*. — *Extemporalier* (Modins elementarbok), muntliga och skriftliga.

Historie: *Allmän*, tiden 1648—1789; *Skandinavisk*, tiden 1521—1718.

Matematik: *Geometri*: Proportionslärans tillämpning på geometrien (Lindman) från § 50; repetition af hela boken; omkring 50 geometriska öfningssatser efter Todhunter-Hultman. — *Algebra*: radikaler, eqvationer af 2:dra graden med en obekant och problem; diskussion af 2:dra grads eqvationen; dubbelt irrationela uttryck; maximi- och minimiproblem; eqvationer af högre gradtal, som kunna lösas såsom 2:dra grads eqvationer; (en del af klassen) aritmetiska serier, rotequationer, samt (2 lärj.) eqvationer af 2:dra graden med flere obekanta.

Fysik: Allmän fysik, läran om värmets, efter Almquist.

Filosofi: Logiken efter Klingberg-Sjöberg.

Öfre sjunde klassen.

Klassföreståndare: Doktor *Österberg*.

Religion: Repetition af föregående årens kurser.

Svenska: Literatur: tiden 1810—1830 jämte en kort öfversigt af den isländska literaturen och den svenska till Gustavianska tidevarvet. — Läsnings af valda stycken ur Norges och Danmarks literatur. — 8 uppsatser, hvaraf 4 på lärorummet.

Latin: *Öfversättning*: Livius, 3:dje boken från 24 kap. till bokens slut (48 sidor); Horatii Oden, 1:sta och 2:dra böckerna. Under sjelfständigt hemarbete, som kontrollerats genom allmänna tentamina, hafva af alla lärjungarne genomgåts: Vergilii *Æneid*, 4:de sången (705 verser) och Ciceros tal *De imperio Cn. Pompeii* (24 sidor). Två lärjungar hafva enskildt genomgått och tenterat 1:sta boken af Taciti *Annaler*. — *Grammatik*: Syntaxen öfversigtligt repeterad, delvis i förening med extemporalier. — *Stilistik* efter Bergman. — *Metrik*. — Repetition af *antiquiteterna* efter Lindroths lärobok och muntlig framställning. — 15 stilar, hvaraf 5 på lärorummet.

Grekiska: *Öfversättning*: Xenofons *Memorabilia*, 1:sta boken från 4:de kapitlet till bokens slut; Platos *Apologia Socratis* och *Kriton*; Homeri *Iliad*, 2:dra och 3:dje sångerna. 3 lärjungar hafva enskildt genomgått och tenterat Homeri

Odyssé, 9:de sången. — *Grammatik*: fullständig repetition af formlära och syntax.

Franska: *Öfversättning*: Molière, "l'Avare" A. III, 10—V; utan förberedelse, valda stycken ur Klints "Littérature française" (55 sidor). Dessutom har dels såsom ålagdt sommararbete, dels frivilligt genomgått och tenterats af 7 lärjungar: Laboulaye, "Abdallah"; af 3: Laboulaye, "Le prince-caniche"; af 3: Laboulaye, "Souvenirs d'un voyageur" (hela, 196 och 150 sidor); af 1: Laboulaye, "Nouveaux contes bleus" (268 sid.); af 1: Laboulaye, "Paris en Amérique"; af 4: Pailleron, "Le monde où l'on s'ennuie"; af 1: Mérimée, "Colomba" (70 sid.); af 1 Scribe, "Les contes de la reine de Navarre"; af 1: Gréville, "Dosia". — *Grammatik*: (Lidfors's mindre): Repetition af hela kursen. — Öfversättning till franska af sammanhängande öfningar ur Philps skriföfningar, dels såsom hemlexor, dels utan förberedelse. — 10 stilar, hvaraf 5 på lärorummet.

Engelska: *Öfversättning*: Irving, "Tales of the Alhambra", hvaraf 120 sidor ålagdt sommararbete; Macaulay, "John Bunyan" samt "Frederic the Great" (46 sid.), delvis utan förberedelse. Dessutom har en lärjunge enskildt genomgått och tenterat Dickens, "A Christmas Carol in prose"; en lärjunge Longfellow, "The Spanish Student"; en Craik, "My Mother and I" (200 sid.) — *Grammatik*: (Mathesius) syntaxen från adverbet afslutad; repetition af hela kursen. — Extemporalier ur Modins elementarbok.

Historie: Allmän från 1789 till närvarande tid efter Pallin; svensk, norsk och dansk (Odhner) från 1718 till närvarande tid, jämte de allmännaste dragen af Sveriges, Norges och Danmarks statskunskap.

Filosofi: Logiken repeterad; Antropologien efter Sjöberg-Klingberg.

Matematik: *Geometri*: Repetition af hela kursen. — *Algebra*: 2:dra gradens eqvationer (med problem afslutade); logaritmer och serier; repetition.

Fysik: Läran om ljudet, elektriciteten och magnetismen (Almquist); repetition.

Undervisning i *teckning* har meddelats en timme i veckan från och med andra förberedande klassen till och med femte (8 klasser) och har varit för alla obligatorisk. Undervisningen har omfattat följande kurser, nämligen i

Andra förberedande klassen: Första grunderna enligt Stuhlmans metod dels på tafla, dels i rutad bok.

- Tredje förberedande klassen:* Räta, fristående linier samt enklare mönster med räta linier i rutad bok efter samma metod.
- Första nedre klassen:* Fortsättning af mönsterritningen med räta linier i rutad bok.
- Första öfre klassen:* Fortsättning af föregående årets kurs, samt båglinier i prickade böcker.
- Andra klassen:* Mönster med räta linier och båglinier i prickade böcker efter Stuhlmans kurs samt C. Burmans öfvergångskurs från prickad bok till frihandsteckning; några af de första figurerna af Stuhlmans väggplanscher.
- Tredje klassen:* Frihandsteckning efter Stuhlmans väggplanscher 1:sta kursen och början af den 2:dra.
- Fjerde klassen:* Fortsättning af ritning efter Stuhlmans väggplanscher, 1:sta och 2:dra kursen, samt ritning efter fristående figurer.
- Femte klassen:* Klotsritning och delvis äfven teckning efter planscher med landskap och djur.

Undervisning i handarbete, som meddelats i de förberedande klasserna under två lektioner i veckan, har omfattat följande arbeten nämligen i

- Första förberedande klassen:* Lättare pappersflätning, utstickning och syende af figurer på papper, utklippning och ritning af figurer.
- Andra förberedande klassen:* Pappersflätning efter olika mönster, lättare träarbeten efter Frøbels metod, broderi på cartonnage.
- Tredje förberedande klassen:* Spånarbeten, stickning och utskärning på papp, papparbeten.

Undervisning i sång har meddelats två lektioner i veckan i kl:na 1:2—4. I de högre klasserna har endast ett så ringa fåtal (till en stor del för "målbrott") kunnat deltaga i denna undervisning, att ingen särskild tid varit dertill anslagen.

De i gymnastikundervisningen deltagande lärjungarne hafva varit fördelade i tvänne afdelningar; båda hafva haft gymnastik 4 dagar i veckan, den nedre (kl:na 1:2—4) från kl. 2.15—2.55, den öfre (kl:na 5—7) från kl. 2—3 (två dagar) eller 3—3.30 (två dagar). Öfre afdelningen har dessutom undervisats i exercis. I den förliden höst anställda täflingsskjutningen deltog en del af läroverkets lärjungar. — Öfningarne hafva hållits i brandstationens vid Johannis plan gymnastiklokal.

Från gymnastikundervisningen hafva varit befriade

	h. t.	v. t.
i 7:2	3	1) ¹⁾
„ 7:1	3	3
„ 6:2	2	3
„ 7:1	3	4
„ 5	2	3
„ 4	3	4
„ 3	3	3
„ 2	0	1
„ 1:2	4	5
	23	26.

En del af de från gymnastik befriade har begagnat sjukgymnastik; några hafva varit befriade på grund deraf, att de bo aflägsset från skolan.

Lärare och Lärarinnor.

- Fil. D:r C. G. Bergman, rektor: matematik och fysik i 7:2 och 7:1, franska i 5 och 4 = 18 timmar.
- Fil. D:r L. Lindroth: latin i 7:1, latin och grekiska i 6:1 = 16 timmar.
- Hofpredikanten G. E. Beskow: kristendom i 7:2 = 1 t.
- Fil. D:r E. Lindgren: franska och engelska i 7:2—6:2, franska i 6:1, svenska i 6:2 = 22 t.
- Teol. Kand. F. Berglund, lektor vid södra latin-lärov.: kristendom i 7:1—6:1 = 4 t.
- Fil. D:r N. Höjer, docent vid Upsala universitet: historia i 7:2—5, filosofi och svenska i 7:2 och 7:1 = 23 t.
- Fil. D:r L. Looström, amanuens vid Nationalmuseum: tyska i 6:2—5 = 8 t.
- Fil. D:r P. de Laval, kollega vid Katar. allmänna läroverk: naturkunskap i 6:2—5 = 6 t.
- Fil. D:r J. V. Bodorff: svenska i 6:1, svenska och latin i 5, svenska, latin, tyska, historie och geografi i 4, historie och geografi i 2 = 26 t.
- Fil. D:r J. Österberg: latin och grekiska i 7:2 och 6:2, grekiska i 7:1 = 22 t.

¹⁾ Gymnastikundervisningen har vårterminen varit frivillig i 7:2.

- Bergsnotarien O. Luthander: matematik i 6: 2—2, naturkunskap i 4 och 3 = 26 t.
- Kand. E. Planck: kristendom, svenska, latin, franska, historie och och geografi i 3; franska i 2 = 25 t.
- Kand. K. Lind: kristendom, svenska och latin i 2; kristendom i 5 och 4 = 17 t.
- Fröken A. Winbergh: alla ämnen i nedre första klassen utom teckning och välskrifning.
- Fröken V. Söderström: alla ämnen i öfre första klassen utom teckning och välskrifning.
- Fröken H. Hauffman: alt i 2:dra förber. klassen utom teckning och handarbete.
- Fröken A. Hauffman: alt i 3:dje förber. klassen utom teckning och handarbete.
- Fröken S. Porath: handarbete i 3:dje och 2:dra förber. klassen samt alt i 1:sta förber. klassen.
- Fröken A. Fyrwald: teckning i 1: 2—2 fb.
- Skrifläraren F. Funck: välskrifning i 3—1: 1.
- Musikdirektör P. A. Gohde: sång i 4—1: 2.
- Kapten J. D. Haasum ¹⁾: gymnastik i 7: 2—1: 2.
- Kyrkoherden H. Åsbrink: teckning i 5—2.

Den lärare, som läst ett ämne, har alltid tillika rättat de dertill hörande skrifningarna.

¹⁾ Under vårterminen har löjtnant Scherstén såsom vikarie åt kapten Haasum skött undervisningen i gymnastik och exercis.

Lärjungar.

Lärjungarnes antal var vårterminen 1882	291.
Mogenhetsexamen aflades samma termin af	10
Efter samma termins slut afgingo	22 ¹⁾ 32
Vid höstterminens början inskrefvos	54 22.

Lärjungeantalet var sålunda under hösttermin	313.
Efter höstterminens slut och vid vårterminens bör-	
jan afgingo	12 ²⁾)
och inskrefvos	5 7,

hvidan lärjungeantalet under vårterminen utgjort 306.

Lärjungarne hafva de båda terminerna varit fördelade på följande sätt:

klass 7: 2	19	19
7: 1	15	14
6: 2	21	21
6: 1	27	23
5	21	21
4	26	25
3	33	32
2	22	21
1: 2	34 ³⁾)	33
1: 1	31	32 ³⁾)
3 fb.	27	25
2 fb.	21	22 ³⁾)
1 fb.	16	18
Summa 313			306

Af de under läsårets lopp tillkomna 59 lärjungarne har en intagits i 7: 1, två i 6: 2 en i 4, fem i 3, fyra i 2, fem i 1: 2, sju i 1: 1, nio i 3 fb., sju i 2 fb. och aderton i 1 fb. klassen. Af dessa hafva 41 förut undervisats dels i hemmet, dels i andra skolor; 18 hafva förut icke erhållit någon undervisning.

Af de 44 lärjungar, som lemnat skolan, hafva 10 aflagt mogenhetsexamen, 5 flyttat från Stockholm, 8 afgått till offentligt läroverk

¹⁾ Af dessa hafva två afgått, utan att någon anmälan derom gjorts.

²⁾ Af två har ingen anmälan gjorts.

³⁾ En lärjunge frånvarande hela terminen.

i hufvudstaden, 8 till enskild undervisning, 2 till handelsskola, 1 till förberedande sjökrigsskola, 1 till sjös, 1 till järnvägen, 1 på grund af sjukdom, 3 utan anmälan, 3 utan uppgifven anledning, 1 har aflidit.

Lärjungarnes hemort var (hösttermin)

i Stockholms stad	270.
Stockholms län	6.
Upsala "	2.
Vesterås "	3.
Örebro "	2.
Karlstads "	4.
Mariestads "	5.
Göteborgs "	3.
Halmstads "	1.
Malmö "	4.
Kalmar "	1.
Jönköpings "	2.
Nyköpings "	6.
Visby "	1.
Vesterbottens "	1.
Norge "	1.
Danmark "	1.

Summa 313.

Öfversigt för höstterminen 1882 öfver lärjungarnes ålder.

Klass.	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	Summa lärjun- gar.
1 fb.	1	11	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
2 fb.	—	2	15	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
3 fb.	—	—	6	18	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1 : 1	—	—	—	10	18	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	31
1 : 2	—	—	—	—	8	21	5	—	—	—	—	—	—	—	—	34
2	—	—	—	—	—	9	11	1	1	—	—	—	—	—	—	22
3	—	—	—	—	—	—	5	22	6	—	—	—	—	—	—	33
4	—	—	—	—	—	—	—	3	18	5	—	—	—	—	—	26
5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	3	2	—	—	—	21
6 : 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	5	2	—	—	27
7 : 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	11	4	—	1	21
7 : 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	5	1	15
7 : 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11	2	19
S:ma	1	13	25	32	29	32	22	26	27	32	15	21	18	16	4	313

Examina.

Afgångsexamen i *tyska språket* och *naturkunskap* hölls den 23 och 25 September 1882 med nedre sjunde klassens lärjungar. Af Kongl. Maj:t förordnad Censor var professorn vid tekniska högskolan, m. m. H. Holmgren. Skolans inspektor, presidenten, m. m. H. Forssell öfvervar examen.

Under innevarande termin hafva de skriftliga profven för fullständig afgångsexamen blifvit den 16, 17 och 19 April aflagda af öfversta klassens nitton lärjungar, hvilka samtliga förklarades berättigade till den muntliga examens undergående. Denna hölls den 18, 19 och 21 Maj, och blefvo de examinerade alla i densamma godkända, nämligen:

Tore Bergstrand, Natanael Beskow, Johan Björnström, Gideon Forssell, Gustaf Hernmarck, Per Hierta, Carl Leijer, Lage Lindberg, Richard Montgomery, Hjalmar Nordenfeldt, Hugo Nordenfelt, Ivar Norrman, Gabriel Olsson, Claes Peyron, Vilhelm Scharp, Alfred Stuart, Konrad Sundell, Hugo Wennersten och Otto Zethelius. En erhöll betyget "Berömlig", åtta "Med beröm godkänd" och tio "Godkänd". — Deras medelålder var $18\frac{2}{3}$ år.

Censorer voro professorn vid Lunds universitet, en af de 18 i Svenska akademien, m. m. Herr D:r T. Wisén och professorn vid samma universitet, m. m. Herr D:r C. F. E. Björling.

Examensvitnen: Justitierådet Quensel, Riksarkivarien Bowallius, Kanslirådet Dahlgren, Kyrkoherden Staaff, Riksantikvarien Hildebrand och Lektor Kumlin.

Skolans inspektor, presidenten, m. m. H. Forssell, statsrådet och chefen för kongl. Ecklesiastikdepartementet m. m. C. G. Hammar-skjöld samt kanslirådet i samma departement Gustrin behagade öfvervara examen.

Terminsafslutningen kommer att ega rum lördagen den 9 juni kl. 11 f. m. i Tekniska skolans stora sal (Mäster Samuelsgatan 36), hvartill föräldrar och målsmän vördsamt inbjudas.

Afgifter:

Inkrifningsafgift	10 kronor.
Terminsafgift (som erlägges i hvardera af månaderna september och januari)	
i 1:sta förb. klassen	40 kronor
i 2:dra och 3:dje förb. kl.	50 „
i kl:na 1—4	85 „
i kl:na 5 och 6	100 „
i kl. 7	125 „

i hufvudstaden, 8 till enskild undervisning, 2 till handelsskola, 1 till förberedande sjökrigsskola, 1 till sjös, 1 till järnvägen, 1 på grund af sjukdom, 3 utan anmälan, 3 utan uppgifven anledning, 1 har aflidit.

Lärjungarnes hemort var (hösttermin)

i Stockholms stad	270.
Stockholms län	6.
Upsala	2.
Vesterås	3.
Örebro	2.
Karlstads	4.
Mariestads	5.
Göteborgs	3.
Halmstads	1.
Malmö	4.
Kalmar	1.
Jönköpings	2.
Nyköpings	6.
Visby	1.
Vesterbottens	1.
Norge	1.
Danmark	1.

Summa 313.

Öfversigt för höstterminen 1882 öfver lärjungarnes ålder.

Klass.	5 år	6 år	7 år	8 år	9 år	10 år	11 år	12 år	13 år	14 år	15 år	16 år	17 år	18 år	19 år	Summa lärjun- gar.
1 fb.	1	11	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
2 fb.	—	2	15	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
3 fb.	—	—	6	18	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27
1 : 1	—	—	—	10	18	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	31
1 : 2	—	—	—	—	8	21	5	—	—	—	—	—	—	—	—	34
2	—	—	—	—	—	9	11	1	1	—	—	—	—	—	—	22
3	—	—	—	—	—	—	5	22	6	—	—	—	—	—	—	33
4	—	—	—	—	—	—	—	3	18	5	—	—	—	—	—	26
5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	14	3	2	—	—	—	21
6 : 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	8	5	2	—	—	27
7 : 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	11	4	—	1	21
7 : 1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	6	5	1	15
7 : 2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	11	2	19
S:ma	1	13	25	32	29	32	22	26	27	32	15	21	18	16	4	313

Medelåldern i de olika klasserna den 1 januari 1883 visas af nedanstående öfversigt.

Klass.	Ålder den 1 januari 1883.	Normalålder.	Ålder öfver (+) eller under (-) normalåldern.
1 fb.	6,4	6,5	— 0,1
2 fb.	7,6	7,5	+ 0,1
3 fb.	8,4	8,5	— 0,1
1 : 1	9,3	9,5	— 0,2
1 : 2	10,4	10,5	— 0,1
2	11,2	11,5	— 0,3
3	12,5	12,5	— —
4	13,5	13,5	— —
5	14,6	14,5	+ 0,1
6 : 1	15,4	15,5	— 0,1
6 : 2	16,5	16,5	— —
7 : 1	17,8	17,5	+ 0,3
7 : 2	18,3	18,5	— 0,2

Med den nya skollokalen hafva vi funnit oss belåtna, och torde vi åtminstone delvis kunna tillskrifva dess sunda läge och i öfrigt ändamålsenliga beskaffenhet den lyckliga omständigheten, att helse-tillståndet bland lärjungarne varit ganska tillfredsställande, oaktadt den icke obetydliga sjuklighet, som i synnerhet bland barn under vintern här varit rådande. Det var egentligen, då vårterminen efter julferiernas slut började, som sjukprocenten var något högre, i det ett stort antal af de lägre klassernas lärjungar hade mässlingen, hvarjämte ett och annat fall af skarlakansfeber förekommit. Nu vid terminens slut äro deremot högst få lärjungar för sjukdom frånvarande.

Några af skolans lärjungar hafva sistlidne hösttermin med vårt tillstånd bildat ett litet enskildt samfund i ändamål att öfva sig dels i välläsning, dels i utarbetande af uppsatser mest af historiskt eller biografiskt innehåll. Vi anse sådana skolföreningar, äfven om de kunna medföra vissa faror, icke bestämdt förkastliga, i det de bidra till uppöfvande af förmågan att muntligt och skriftligt uttrycka sig samt kunna gifva intresse för god läsning och ett vårdadt föredrag. Sant är, att allt detta öfvas under lektionerna i skolan; men

dessa öfningar kryddas här af det särskilda nöje, som eget initiativ och eget val tillskynda. Det ligger i sakens natur, att det som produceras i allmänhet är ganska omoget och bristfälligt, i synnerhet som en dylik förening, om den under skoltiden skall hinna någon stadga, bör bildas tämligen tidigt — den nu i fråga varande är bildad af sjetta klassens lärjungar. Det är därför af vigt, dels att medlemmarne sjelfva uppfatta sina egna och hvarandras arbeten endast såsom öfningar och icke bedöma dem såsom något i sin art fullmoget, dels ock att de s. k. högtidssammanträdena icke få någon slags offentlig karaktär, utan att de bevistas endast af kamrater, lärare och närmare anförvandter; samt att dervid förekommande föredrag icke uppmuntras af i de flesta fall oförtjenta och säkert alltid skadligt verkande bifallstecken.

Några för kroppsöfningar mera intresserade lärjungar ur de högre klasserna hafva ock sammanslutit sig till en förening, som under kapten Haasums välvilliga ledning öfvat gymnastik en gång i veckan å Gymnastiska Centralinstitutet. Vi önska, att dessa frivilliga kroppsöfningar äfven framgent måtte fortsättas och vinna allt flere deltagare.

Skolans *samlingar* hafva under året ökats dels genom köp, dels genom följande gåfvor af lärjungar:

August Ankarsvärd (7 : 1), en barometer;
 Hugo Cederberg (7 : 1), nejonöga (*Petronyzon fluviatilis*);
 Georg Bergh (6 : 2), tre ormar, två paddor, en skorpion och en *Scolopendra* från Brasilien;
 Ernst Bergman (6 : 2), växter för skolans herbarium;
 Johan Nordenfalk (6 : 2), blomkorg af *Cynara Scholymus* i sprit;
 Johannes Rudbeck (6 : 2), växter från Jämtland för skolans herbarium;
 Karl och Gustaf Ros (6 : 2 och 5), kranium af elg (*Cervus alces*) och af räf (*Vulpes vulgaris*); samt af 6 : 2 ett stoppadt exemplar af ekorre (*Sciurus vulgaris*).

En anspråkslös början har under detta läsår blifvit gjord till bildande af en *pensionsfond* för skolans lärariunor, grundad på bidrag dels af lärarinnorna sjelfva, dels af skolans egare.

Examina.

Afgångsexamen i *tyska språket* och *naturkunskap* hölls den 23 och 25 September 1882 med nedre sjunde klassens lärjungar. Af Kongl. Maj:t förordnad Censor var professorn vid tekniska högskolan, m. m. H. Holmgren. Skolans inspektor, presidenten, m. m. H. Forssell öfvervar examen.

Under innevarande termin hafva de skriftliga profven för fullständig afgångsexamen blifvit den 16, 17 och 19 April aflagda af öfversta klassens nitton lärjungar, hvilka samtliga förklarades berättigade till den muntliga examens undergående. Denna hölls den 18, 19 och 21 Maj, och blefvo de examinerade alla i densamma godkända, nämligen:

Tore Bergstrand, Natanael Beskow, Johan Björnström, Gideon Forssell, Gustaf Hernmarck, Per Hierta, Carl Leijer, Lage Lindberg, Richard Montgomery, Hjalmar Nordenfeldt, Hugo Nordenfelt, Ivar Norrman, Gabriel Olsson, Claes Peyron, Vilhelm Scharp, Alfred Stuart, Konrad Sundell, Hugo Wennersten och Otto Zethelius. En erhöll betyget "Berömlig", åtta "Med beröm godkänd" och tio "Godkänd". — Deras medelålder var $18\frac{2}{3}$ år.

Censorer voro professorn vid Lunds universitet, en af de 18 i Svenska akademien, m. m. Herr D:r T. Wisén och professorn vid samma universitet, m. m. Herr D:r C. F. E. Björling.

Examensvitnen: Justitierådet Quensel, Riksarkivarien Bowallius, Kanslirådet Dahlgren, Kyrkoherden Staaff, Riksantikvarien Hildebrand och Lektor Kumlin.

Skolans inspektor, presidenten, m. m. H. Forssell, statsrådet och chefen för kongl. Ecklesiastikdepartementet m. m. C. G. Hammar-skjöld samt kanslirådet i samma departement Gustrin behagade öfvervara examen.

Terminsafslutningen kommer att ega rum lördagen den 9 juni kl. 11 f. m. i Tekniska skolans stora sal (Mäster Samuelsgatan 36), hvartill föräldrar och målsmän vördsamt inbjudas.

Afgifter:

Inkrifningsafgift	10 kronor.
Terminsafgift (som erlägges i hvardera af månaderna september och januari)	
i 1:sta förb. klassen	40 kronor
i 2:dra och 3:dje förb. kl.	50 „
i kl:na 1—4	85 „
i kl:na 5 och 6	100 „
i kl. 7	125 „

Nästa termin börjar fredagen den 14 September: klasserna 7—4 infinna sig i skolan kl. 11 f. m., kl:na 3—2 fb. kl. 1 e. m.

De af skolans egna lärjungar, som skola undergå examen i ett eller flere ämnen, infinna sig den 12 September kl. 10 f. m.

Nyanmälde till intagning i någon af klasserna från och med den andra förberedande infinna sig den 13 Septemler kl. 10 f. m.

De, som blifvit anmälda till inträde i första förberedande klassen, infinna sig måndagen den 24 Sept. kl. 10 f. m. För inträde i denna klass fordras inga förkunskaper.

Föräldrar och målsmän, som ämna låta sina gossar sluta med denna termin, uppmanas att anmäla detta så snart som möjligt, helst före den 15 Juni.

Anmälan till inträde i skolan göres under sommaren skriftligen (adress: Stockholm, Johannes Östra Kyrkogata 22, eller Åkersberg, Tuna), till undertecknad Bergman, som under sommarens senare del äfven kommer att träffas i staden å tider, som genom annons i de dagliga Stockholmstidningarne skola tillkännagifvas.

Utom i skolan och hos undertecknade kan denna redogörelse fås i Billes bokhandel (Stockholm, Drottninggatan 25).

Stockholm den 26 Maj 1882.

C. G. Bergman.

L. Lindroth.

